

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4241/2565

เด็กหญิง ป. โดยนางสาว อ. ผู้แทนโดยชอบธรรมโจทก์ นาย พ. ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย อ. จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1646, ป.พ.พ. มาตรา 1647

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ตายทำหนังสือมอบอำนาจให้ พ. นำค่าเช่าบ้านไปชำระหนี้สินที่ผู้ตายติดค้าง พ. โดยทยอยผ่อนชำระจากเงินค่าเช่าบ้าน หากชำระไม่ได้เพราะไม่มีค่าเช่าต่อเนื่องหรือผู้ตายถึงแก่ความตายให้ พ. ขายบ้านได้ แม้หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจะมีข้อความว่าหรือข้าพเจ้าถึงแก่ความตายก็ตาม ข้อความนี้ก็เป็นเพียงขยายความว่ากรณีไม่มีเงินค่าเช่าต่อเนื่องก็ให้ขายบ้านเช่านำเงินมาชำระการตายของผู้ตายที่ระบุไว้เป็นเพียงเหตุหนึ่งที่ต้องขายบ้านเช่า ประกอบกับผู้ตายเคยทำพินัยกรรมมาก่อน หากผู้ตายมีเจตนาจะทำพินัยกรรมก็มีความสามารถจะทำพินัยกรรมได้ไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือมอบอำนาจ ถือได้ว่าหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว ไม่มีข้อความหรือแปลความได้ว่าเป็นการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1646 และ 1647 หนังสือมอบอำนาจจึงไม่ใช่พินัยกรรม เมื่อจำเลยเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามพินัยกรรมย่อมโอนที่ดินและบ้านมาเป็นของตนได้โดยชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินโฉนดเลขที่ 13864 สำหรับรายการจดทะเบียนลงวันที่ 29 กันยายน 2558 ด้วยค่าใช้จ่ายของจำเลย หากจำเลยไม่อาจปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ให้ถือคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย และให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินดังกล่าวให้แก่นางพรทิพย์ ผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมของผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นบุตรของนายอิทธิฤทธิ์ ผู้ตายกับนางอาบทิพย์ ปี 2534 ผู้ตายจดทะเบียนหย่ากับนางอาบทิพย์ ส่วนโจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายของผู้ตายที่ผู้ตายรับรองแล้ว อันเกิดจากผู้ตายกับนางสาวอัมมณีนีชา ปี 2548 ผู้ตายทำพินัยกรรมยกบ้านเลขที่ 239 พร้อมที่ดิน และบ้านเลขที่ 114 พร้อมที่ดินให้จำเลย ต่อมาผู้ตายทำหนังสือมอบอำนาจให้นางสาวพรทิพย์ มีอำนาจบริหารจัดการทรัพย์สินของผู้ตาย 2 ฉบับ ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2554 และลงวันที่ 7 มกราคม 2557 เอกสารหมายเลข 6 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2557 ผู้ตายถึงแก่ความตายด้วยโรคหัวใจ แต่ก่อนถึงแก่ความตายผู้ตายได้โอนที่ดินพร้อมบ้านเลขที่ 114 ให้แก่โจทก์ คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า หนังสือมอบอำนาจฉบับลงวันที่ 7 มกราคม 2557 เป็นพินัยกรรมหรือไม่ เห็นว่า ตามหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข 6 มีข้อความว่า "ให้นางพรทิพย์บริหารทรัพย์สินของข้าพเจ้าที่พึงจะได้จากบ้านเลขที่ 239...โดยให้มีอำนาจจัดการแบ่งเงินค่าเช่าเพื่อทยอยชำระหนี้ที่ข้าพเจ้าได้กู้ยืมมาจากนางพรทิพย์ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 จนถึงวันที่ 7 มกราคม 2557 รวมเป็นเงิน 1,700,000 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน) ไม่รวมดอกเบี้ย โดยให้แบ่ง 1 ใน 3 ของรายได้จากค่าเช่าในแต่ละเดือนไปจนกว่าหนี้สินจะหมด ในกรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถชำระหนี้สินจำนวนนี้เป็นรายเดือนด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง

คือ ไม่มีรายได้จากการเช่าต่อเนื่องหรือข้าพเจ้าถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าขอมอบอำนาจให้นางพรทิพย์จัดการขายบ้านหลังดังกล่าวเพื่อใช้คืนหนี้สินที่ติดค้าง ส่วนที่เหลือให้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งมอบให้นายพิรัชย์ และอีกส่วนหนึ่งขอมอบอำนาจให้นางพรทิพย์ หาซื้อบ้านหลังเล็ก ๆ เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยให้กับเด็กหญิง บ. ตามที่นางพรทิพย์เห็นสมควร จำนวนเงินที่เหลือจากการซื้อบ้าน ขอมอบให้นางพรทิพย์ใช้จ่ายเป็นค่าดูแลเด็กหญิง บ. แทนข้าพเจ้าจนเสร็จ..." เนื้อหาของหนังสือมอบอำนาจเป็นการมอบอำนาจให้นางพรทิพย์ดำเนินการเอาค่าเช่าบ้านไปชำระหนี้สินที่ผู้ตายติดค้างนางพรทิพย์โดยทยอยผ่อนชำระจากเงินค่าเช่าบ้านแต่หากชำระไม่ได้เพราะไม่มีค่าเช่าต่อเนื่องหรือผู้ตายถึงแก่ความตายก็ให้นางพรทิพย์ขายบ้านได้ ลักษณะของหนังสือมอบอำนาจเป็นเรื่องการมอบอำนาจให้จัดการบ้านเช่าเพื่อนำเงินมาชำระนางพรทิพย์ แม้จะมีข้อความว่าหรือข้าพเจ้าถึงแก่กรรมก็ตาม ข้อความนี้ก็เพียงขยายความว่ากรณีไม่มีเงินค่าเช่าต่อเนื่องก็ให้ขายบ้านเพื่อนำเงินมาชำระ การตายของผู้ตายที่ระบุไว้เป็นเพียงเหตุหนึ่งที่ต้องขายบ้านเช่า ทั้งไม่มีข้อความที่ระบุให้ทรัพย์ตกแก่โจทก์คงมีเพียงให้นางพรทิพย์เป็นคนจัดการโดยนางพรทิพย์เป็นผู้ตัดสินใจซื้อบ้านหลังเล็ก ๆ ให้โจทก์ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของนางพรทิพย์ว่าบ้านหลังเล็ก ๆ นั้นจะมีขนาดเท่าใด เงินที่เหลือก็มอบให้นางพรทิพย์เป็นผู้ใช้จ่ายเป็นค่าดูแลโจทก์แทนผู้ตาย ซึ่งยังไม่แน่นอนแต่อยู่ที่ความพอใจของนางพรทิพย์ ประกอบกับผู้ตายเคยทำพินัยกรรมมาก่อน หากผู้ตายมีเจตนาจะทำพินัยกรรมก็มีความสามารถจะทำพินัยกรรมได้ไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือมอบอำนาจ ถือได้ว่า ไม่มีข้อความหรือแปลความได้ว่าเป็นการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1646 และ 1647 ข้อความในหนังสือมอบอำนาจพิพาทจึงไม่ใช่พินัยกรรม เมื่อจำเลยเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามพินัยกรรมย่อมโอนที่ดินและบ้านมาเป็นของตนได้โดยชอบ สำหรับฎีกาของโจทก์และจำเลยในปัญหาอื่นนั้นไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุทิน อัยตระกูล · ศิริชัย ศิริชื่นวิจิตร · ชัยยุทธ กลับอำไพ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4241/2565>